

KATONAÉLET

BAKAVIRTUS

A kanizsai földeken hajdan élt Nagy Mátyás pásztoember mesélte katona cimborájáról, Sátai Ferencről.

Még a század elején, békében, behívták a már idősebb korú póttartalékosokat egy kis nyári egrecéroztatásra. Köztük a két fönt említett kanizsai földit is.

Az ilyen vén bakák nem a kaszárnyában laktak, ahol nagy volt a regula, hanem házaknál kvártélyozták el őket, és csak gyakorlatra jártak be a laktanya udvarába. Vasárnap reggelente egy zupás őrmester gyűjtötte össze őket, s vitte a simára borotválkozott, kipomádézott és vikszelt bakancsú „legényeket” a tábori misére.

Egy ízben az őrmester észrevette, hogy a kanizsai Sátai elfelejtkezett megborotválkozni. Némi randalírozás után félreállította azzal, hogy amíg a szakasz elmasírozik a vasárnapi istentiszteletre, addig Sátai kövesse őt a kaszárnyába, mert kihallgatásra viszi.

Bent a laktanyában Ferenc bácsi is beállt az előállítottak sorába, s várt. Amikor a raportot végző tiszt hozzá érkezett, alázatosan jelentette, hogy őt az őrmester úr rendelte kihallgatásra.

– Miért?

– Alássan jelentem, nem tudom.

– Őrmester! Miért van itt ez az ember? – fordult a százados az alantassához.

– Százados úr, alázatosan jelentem, az előállított nincs megborotválkozva.

A százados ránéz az öreg közvitéz ábrázatára, jól meggusztálja, de azon szórt vagy pláne borostát a legháklisabb őrmesteri szemmel nézve se tud felfedezni.

– De hát vak maga, őrmester? Ez az ember borotválkozott!

Odanéz az őrmester is, és hát valóban: a vén baka képe vörösnek vörös ugyan, de szakállnak, borostának nyoma sincs rajta.

Miután „oszolj”-t parancsolt az ügyeletes tiszt, az őrmester magához rendelte Sátai közvitézt, és indulatosan nekirontott:

– Az anya vén istenit kendnek, ezt meg hogy csinálta? Mikor borotválkozott meg kend?

– Alásan jelentem, ahogy ballagtam az úton az őrmester úr után... Mivelhogy a borotva éppen a zsebben volt, hát lehúztam magamról a szőrt útközben.

– Oszt csak úgy szappan nélkül? – ámult el az őrmester.

– Jelentem alásan, sokat kibír az ember...

JÓSKA KÖZVITÉZ

P. Józsefről, kinek sírját már régen behorpasztotta az idő a felsőhegyi temetőben, regélik az öreg felsőhegyiek, hogy nem éppen gyémánton köszörülték az elméjét, vagyis kicsit félnótás volt szegény. Ennek ellenére csak bemaradt a sorozáskor a többivel együtt, és ő is ott szolgálta Ferenc Jóskát valamelyik népes kaszárnyában. Ha együgyű is volt kicsinység, azért csak eltengődött a többi között, s kiszólásain hétszámra elröhécselt az egész kaszárnya.

Mivel nem való volt fegyverforgatásra, betették a konyhára, hadd segítsen a krumpli hámozásánál. Rendetlen lévén, mindig gombhiánnyal küszködött, s leginkább kócmdazzaggal kötötte körül a zubbonyát. Fűtyült minden katonai reglamára, s amikor egy ízben a százados úr felölösségre vonta, amiért ismételt figyelmeztetés ellenére sem volt gomb a mundérján, nagy flegmán így válaszolt neki:

– Emlékszek, hogy mondta kend, de a fene tuggya, e'felejtettem.

Egyszer egy magas rangú vendég, Heinrich Oskar tábornagy látogatta meg az ezredet, s tiszteletére glédába állították az egész legénységet. Kimosdatva, kiglancolva, Jóska is ott „ragyogott” valamelyik sor legeslegvégén.

A tábornagy, aki olyan hosszú volt, mint a nap kenyér nélkül, nyársat nyelt feszességgel lépett el a tiszteletére kivezényelt legénység előtt, majd a díszszemle befejeztével éppen a sor végén szerencsétlenkedő Jóskát találta megkérdezni:

– Hoty mekhífnak enketem, fiam?

Jóska nyelt egyet, de nem szólt.

– No, ki mekfatyok én? – kívánt segíteni a tábornok.

Ezt már Jóska is megértette, és felnézve a nyakigláb germánra, így válaszolt:

– A fene tuggya! Biztosan valami osztrák gólya.

– Asz, asz, fiam, Oszkár! – veregette meg közvitéze vállát a felelettel elégedett tábornok.

NEM ESIK MESSZE AZ ALMA A FÁJÁTÓL...

P. József felsőhegyi legény, amikor bevonult katonának, együgyűségével szinte kétségbeejtette a kaszárnya altisztjeit. Hiába szolgált már harmadik esztendeje, a foglalkozásokon, kivonulás alkalmával egyik baklövést a másik után követte el.

Leszerelése előtt néhány nappal megkönnyebbülten kérdezte meg tőle az őrmester: mit fog csinálni szabadulása után.

– Alázatosan jelentem, megnősülök.

– Miiiiit? Meeegnősülsz? – képedt el az altiszt.

– Igenis, kérem alássan – húzta ki magát délcegen Jóska közvitéz.

– Jaj, ne tedd, édes egy fiam! Ne tedd, a jó isten is megáld érte!

– Alázatosan kérdezem, miért? – érdeklődött a legény.

– Azért, fiam, mert ha te most hazamész, és meg találsz nősülni, akkor húsz év múlva nekem itt megint egy másik ilyen marhát kell majd egrecíroztatnom.

SZABADSÁG

A megszállás alatt, a negyvenes évek elején katonai pótszolgálatra hívtak be a szegedi helyőrséghez egy szegény zentai szobafestősegédet.

Nem örült a földi a behívónak, de hát a parancs az parancs.

Alig húzta magára az angyalbórt, emberünk máris látta, hogy a kiképző tisztek nem egyenlő elbánásban részesítik a berukkolt póttartalékosokat. Őt például a bakafaló őrmester hetenként kétszer-háromszor is őrségbe parancsolta, a cservenkai, hódsági, bajsai meg a többi környékbeli sváb, szlovák katonacimborákat pedig akkor engedte haza szabadságra, amikor azok kérték. No, igaz, visszajövet mindegyik hozta a jóféle hazait az őrmester úrnak a szabadságolás fejében. Akkorjában szervezték meg errefelé a közellátási hivatalt, s hozták divatba a „hústalan napokat”, s bizony, az őrmester úr nem csak jó néven vette, hanem egyenesen meg is követelte a hazai kóstolót, merthogy disznóvágás szezonja volt éppen.

A mi földink is szeretett volna egy kis szabadságot magának, de az árvának tetűje se akadt, nemhogy hízója lett volna. Mindegy – lesz, ahogy lesz –, csak megpróbálta. Ő is eltávozást kért magának az őrmestertől.

– Oszt mire köll az magának?

– Alázatosan jelentem, szeretnék disznót vágni.

– Ja! Disznóvágás! Az jó... Az okos dolog! – lágyult el a törzsőrmester. – A legjobb kenyér is jobban csúszik, ha van, ami megszírozza... Menjen csak, fiam! Hány nap köll? Három? Négy? Vagy akar egy hetet? – s máris saját kezűleg állította ki a baka menetlevelét.

Hazajött a „vén” bakancsos, kicsit visszazökkent a civiléletbe, s aztán be sem várva a szabadság végét, négy nap múltán kissé rossz lelkiismerettel újra berukkolt a szegedi kaszárnyába.

Épp a törzsőrmester volt a napos tiszt, annál jelentkezett.

– Alázatosan jelentem, visszajöttem.

– Maradhatott volna még, édes fiam – nyájaskodott az altiszt, s aztán rákérdezett: – Hogy múlt el a disznóölés? Lett-e vastag szalonna?

– Alázatosan jelentem, nem lett, mert... nem is öltünk.

– Hogyhogy? Hát nem azt mondta, hogy azért kér szabadságot, mert disznót akar vágni? – vontá össze szemöldökét az őrmester.

– Alázatosan jelentem, nem azt mondtam, hogy akarok, hanem csak azt, hogy szeretnék. Én akkor is szerettem volna, meg most is nagyon szeretnék disznót vágni, őrmester úr, de olyan szegények vagyunk, hogy nem hízó disznónk, de még egy koszos malacunk sincsen, amit fölhizlalnánk. Venni meg...? Hat pengő kilója élősúlyban. Egy szármára valóra sem volt pénzem, nem még egy egész disznóra...

– Azt a Jeremiás irgalmát annak a fortélyos anyjának, ne siránkozzon itt nekem, nem vagyok én siratófal! – zökkent vissza magára vett nyájasságából ismét pokrócgoromba modorába az altiszt, s pulykavörös arcával kergette ki a találékony póttartalékost.